ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ
ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЯ

0301000 - «ЕМДЕУ ІСІ» мамандығы

0301013 - «Фельдшер» біліктілігі

0301023 - «Акушер» біліктілігі

Сағат көлемі - 30

Астана 2010

Автор:

1. Ғ.Ж. Біләлов - «Арқалық медицина колледжі» МКҚК «Оториноларингология» пәнінің оқытушысы.

Сарапшылар:

1. Б.У. Утепов – Арқалық қалалық ауруханасы травматология бөлімінің меңгерушісі, жоғары санатты хирург-травматолог.

1 Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар республикалық орталығы мен Арқалық қаласы «Арқалық медицина колледжі» МКҚК **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН.**

2 Алғаш рет ЕНГІЗІЛГЕН.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 030100 - «Емдеу ісі» мамандығы 0301013 - «Фельдшер», 0301023 - «Акушер» біліктіліктері бойынша 2010 жылғы мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау Министрінің 2010 жылғы 5 тамызындағы № 604 бұйрығымен бекітілді.

6 Литература и средства обучения

6.1 Основная литература

1. Детская оториноларингология: учебник. – 2-е изд., перераб. и доп. М.Р. Богомильский, В.Р. Чистяков. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2007. – 576 с.
2. Оториноларингология: учебник + CD. В.Т. Пальчун, М.М. Магамедов, Л.А. Лучихин. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2008. – 656 с.

6.2 Дополительная литература

На государственном языке:

1. Құлақ, мұрын, тамақ және көмей мүшелерін тексеру жолдары (әдістік құрал). З.Ш. Шайықов, Н.Т. Асылбеков, Н.Т: Омаржанова, О.М. Газизов, Б.А. Ермекбаева. – Караганда, 1995.
2. Құлақ, мұрын, тамақ, аурулары (оқулық құрал). Ш. Шайықов, Р.К. Тулебаев, Н.Т. Асылбеков – Акмола, 1997.
3. Құлақ, мұрын, тамақ, аурулары (оқулық құрал). С.Е. Тайбогаров, Ю.М. Овчинников. – Алматы, 1994.

На русском языке:

1. Диагностика и профилактика воспалительно-дистрофических изменений респираторного тракта (учебно-методичнское пособие). Р.К. Тулебаев, И.Н. Братель, И.С. Ушаков. – Астана. 2000. – 87 с.
2. Р.К. Тулебаев, И.Н. Братель, И.С. Ушаков. Диагностика и профилактика воспалительно-дистрофических изменений респираторного тракта (учебно-методичнское пособие). – Астана. 2000. – 87 с.

6.3. Средства обучения:

1. Дидактические и наглядные пособия;
2. Тесты на бумажном и электронном носителе;
3. Учебно-методические пособия на бумажном и электронном носителе;
4. Комплект тематических плакатов.

Практическое занятие. Демонстрация и курация пациентов. Мероприятия доврачебной помощи при неотложных состояниях. Особенности ухода за больными. Этико - деонтологические принципы общения с больными.

Раздел 10 Зачетное занятие

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета «Оториноларингология» направлен на формирование у обучающегося знаний, умений и навыков по уходу за ЛОР-больными в пределах компетенции фельдшера. Обучение направлено на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. Программа предоставляет право вносить обоснованные изменения и дополнения в формы, организацию, содержание, методы обучения. При обучении рекомендуется использование современной учебно-методической литературы, новых учебных и справочных пособий, электронных учебников, мультимедийных обучающих программ. Для активизации познавательной деятельности должное внимание отводится организации самостоятельной работы обучающихся.

5 Контроль планируемого результата обучения.

Предусмотрено право выбора формы проведения контроля. Организациям образования предлагается в учебном процессе предусмотреть компетентности – ориентированные практические работы и задания в тестовой форме. Промежуточная аттестация по предмету проведения в соответствии с рабочими учебными планами, разработанными на основе ГОСО.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба 6
2. Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері 6
3. Пәннің тақырыптық жоспары мен мазмұны. 8
4. Білім беру үрдісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар 12
5. Оқытудың жоспарланған нәтижелерін бақылау 12
6. Әдебиеттер және оқу құралдары 13

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Үлгілік оқу бағдарламасы 0301013 - «Фельдшер», 0301023 - «Акушер» біліктіліктерімен 0301000 - «Емдеу ісі» мамандығы бойынша Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты бойынша жасалынған. «Оториноларингология» пәнін оқыту болашақ маманның кәсіптік құзыртеттілігін қалыптастырудың бір бөлігі болып саналады. Пән бойынша жалпы сағат көлемі - 30 сағат, оның ішінде теориялық сабақ - 20 сағат, практикалық сабақ - 10 сағат. Бақылаудың қорытынды түрі саралау сынағы болып табылады.

Бағдарлама басқа клиникалық пәндермен интеграцияны қарастырады: терапиядағы мейірбике ісі, педиатрияғы мейірбике ісі, хирургия мен реанимациядағы мейірбике ісі, сонымен қатар жалпы кәсіптік пәндер. МЖМБС – на сәйкес базалық, кәсіптік және арнайы құзырлықты қалыптастыруға арналған модульдік оқытудың құрылымы енгізілген. Оқу жұмыс бағдарламасын құрастырғанда білім беру ұйымы пәнді оқыту бойынша үлгілік оқу бағдарламасында бөлінген оқу уақытының көлемін қазіргі заманға сәйкес оқу технологиясын қолдана отырып 15-25% - ға дейін өзгертуге құқылы.

Сабақты өткізу формалары:

- сабақтар оқу орнының сабақ кестесі бойынша жүргізіледі (теориялық, практикалық және жеке);
- сабақта оқу үрдісін ұйымдастырудың әртүрлі әдістерін қолдануды ұсынады: іскер ойындар, сабақ-конференция, клиникалық жағдаяттарды моделдеу сабағы және т.б.

2 Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері

Білім беру бағдарламасында және стандартта жоспарланған оқыту нәтижелері	Үлгілік оқу бағдарламасында жоспарланған нәтижелер
Білім алушылар: **Базалық**: БҚ 1. Қоғамда адамдар арасындағы қатынасты реттеудегі адамгершілік ережелерін, диалектикалық дамудың негізгі заңдары мен заңдылықтарын білуде, тәжірибеде негізгі түсініктерді және заңдарды қолдана білуде; БҚ 2. Саяси жүйе және саяси тәртіп, саясатқа деген адамдардың көзқарасы жайлы түсінігі болуда; БҚ 3. Экономика негізі жайлы жалпы жағдайларды білуде, экономика негіздерін меңгеруде, елдегі және шетелдегі экономикалық жағдайларды меңгеруде; БҚ 4. Қазіргі компьютерлік технологиялар жайлы және де оларды қазіргі медицинада қолдану жайлы түсінігі болуда, кәсіби іс-әрекеттерде қазіргі ақпараттық технологияларды қолдана білуде;	Пәнді оқып білудің нәтижесінде білім алушы: - мұрынның, мұрын қуысының, құлақтың, өңештің, жұтқыншақтың, көмейдің анатомиясы мен физиологиясын: - отоларингологиядағы кейбір аурулардың клиникалық көріністері және оларды қосымша зерттеу әдістері негізінде клиникалық диагноз қою ережелерін; - аурулардың кейбір түрлеріндегі қауіп-қатер факторларды; - дезинфекция жүргізу ережесін **білуі тиіс.**

Раздел 5 Болезни гортани, трахеи и инородные тела

Тема 5.1 Клиническая анатомия и физиология гортани и трахеи. Острый и флегмонозный ларингит. Клиника, диагностика и лечение.

Ларинготрахеиты у детей (ложный круп). Дифтерия, отек и стенозы гортани. Клиника, диагностика, лечение. Инородные тела гортани, трахеи. Симптомы, диагностика.

Практическое занятие. Демонстрация и курация пациентов. Обследование гортани, трахея, пищевода: ларингоскопия, трахебронхоскопия. Методика удаления инородных тел.

Раздел 6 Общие методы ухода и лечения больных с заболеваниями гортани, трахеи, бронхов

Тема 6.1 Непрямая и прямая ларингоскопия. Стробоскопия. Рентгено- и томография гортани. Компьютерная томография

Практическое занятие. Курация пациентов. Сбор ведущих жалоб. Участие в подготовке и проведении методов исследований гортани, трахеи, бронхов у пациентов. Перевязка пациентов после операции и трахеостомии. Оказание первой помощи при острых стенозах гортани, ларинготрахеитах.

Раздел 7 Болезни наружного уха

Тема 7.1 Клиническая анатомия и физиология уха. Наружный отит

Наружный отит (фурункул, диффузный наружный отит), отогематома, экзема, отомикоз, рожистое воспаление, перихондрит. Клиника, диагностика, лечение. Понятие о серной пробке.

Практическое занятие. Методы исследования уха. Отоскопия. Методика удаления серной пробки.

Раздел 8 Болезни внутреннего и среднего уха. Глухота и глухонемота.

Тема 8.1 Заболевания среднего уха. Острый и хронический катар среднего уха. Мастоидит

Экссудативный, адгезивный средний отит. Клиника, диагностика, лечение. Острое гнойное восплене среднего уха, стадии равития. Клиника. Диагностика, лечение. Показания к парацентезу. Исходы заболевания. Особенности течения острого гнойного воспаления среднего уха в детском возрасте и при инфекционных заболеваниях (скарлатина, корь, грипп, туберкулез). Связь заболеваний среднего уха с заболеваниям полости носа, околоносовых пазух и носоглотки. Антрит. Мастоидит. Лечение. Показания к антропункции, антротомии, мастоидотомии, мастоидэтомии.

Глухота и глухонемота. Врожденная и приобретенная. Распознавание глухоты в раннем детском возрасте методом условных рефлексов. Методы профилактики.

Практическое занятие. Курация пациента. Участие в подготовке и проведении методики продувания слуховых труб, туалета уха, взятии мазка, накладывании компресса. Разбор историй болезней, основные принципы лечения заболеваний уха. Слухо-протезирование.

Раздел 9 ЛОР – онкология

Тема 9.1 Опухоли глотки и гортани. Рак гортани. Опухоли уха

Новообразование носа и околоносовых пазух (доброкачественные и злокачественные). Симптоматика, диагностика. Опухоли глотки и гортани. Рак гортани. Опухоли уха. Методы ранней диагностики.

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Раздел 1 Введение в оториноларингологию

Тема 1.1 Понятие об оториноларингологии. Частота распространения и последствия ЛОР - заболеваний. Задачи и цели оториноларингологии. Профилактическая направленность оториноларингологии. Этапы развития ЛОР-болезни.

Раздел 2 Нос и околоносовые пазухи. Острые и хронические заболевания носа.

Тема 2.1 Клиническая анатомия и физиология наружного и внутреннего носа, околоносовых пазух.

Влияние полости носа и околоносовых пазух на физиологию других органов и систем. Значение нормального носового дыхания для правильного развития организма, в профилактике профессиональных заболеваний, в формировании зубочелюстной системы у детей. Воспалительные заболевания носа. Роль бытовых, метеорологических, инфекционных, бактериологических, вирусных, аллергических, профессиональных факторов в этиологии острых и хронических заболеваний верхних дыхательных путей. Острый насморк. Острый насморк у грудных детей. Лечение. Вазомотрный аллергический насморк. Озена или зловонный насморк. Острые синуиты. Заболевания наружного носа. Носовые кровоточения: общие и местные причины. Острые и хронические риниты, гаймориты.

Раздел 3 Общие методы ухода и лечения при заболеваниях носа

Тема 3.1 Наружный осмотр, пальпация, риноскопия

Гематомы и абсцесс перегородки носа, переломы хрящевого и костного скелета носа. Патогенетическая терапия, селективная эмболизация сосудов. Лечения при заболеваниях носа и основные методы ухода за пациентами. Повреждение носа и околоносовых пазух.

Практическое занятие. Демонстрация пациентов с заболеваниями носа. Способы остановки кровоточения: тампонада носа передняя и задняя, прижигания, применение общих и местных кровоостанавливающих средств. Инородные тела полости носа и околоносовых пазух, ринолиты, профилактика, способы удаления. Диагностическая пункция верхнечелюстных пазух. Способы исследования обонятельной и дыхательной функции носа.

Раздел 4 Болезни глотки и пищевода.

Тема 4.1 Клиническая анатомия и физиология глотки и пищевода.

Паратонзиллярный абсцесс. Его виды. Симптомы, лечение

Особенности строения заглоточного пространства у детей. Носоглотка, ротоглотка, гортаноглотка. Хронические заболевания глотки -хронический фарингит, хронический тонзиллит. Этиология, симптомы, лечение.

Практическое занятие. Курация пациентов с заболеваниями глотки и пищевода. Орофарингоскопия, заданяя риноскопия, непрямая ларингоскопия, пальцевое исследование носоглотки, пальпация зачелюстных лимфатических узлов. Определение содержимого лакун небных миндалин. Новые методы исследования (термография) и лечения заболеваний глотки («Тонзиллор», лазеротерапия, лазерохирургия, криохирургия, имунокоррегирующая терапия).

БҚ 5. Рецепт жазуда, грек-латын терминдерінің мағынасын түсіндіре білуде, дәрілік заттардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтарын білуде; БҚ 6. Өмірдің пайда болуы және дамуының жалпы заңдылықтарын, қалыпты және патологиялық жағдайларда тіндер жасушаларының, ағзалар мен жүйелердің қызметін және құрылымын білуде; БҚ 7. Тұқым қуалайтын аурулардың түрлерін және айқындау әдістерін меңгеруде және клиникалық пәндерді өту кезінде алған білімдерін қолдана білуде; БҚ 8. Аурудың пайда болуында, дамуында, нәтижесінде организмнің жауап қайтару жағдайының себебін, қасиетінің рөлін және адам денесіндегі барлық ағзалар мен тіндердің құрылымын және орналасуын, олардың негізгі атқаратын қызметтерін білуде және алған білімдерін клиникалық практикада қолдана білуде; БҚ 9. Жасқа байланысты адам физиологиясын білуде және оларды арнайы пәндерде қолдана білуде; БҚ 10. Патологиялық реакциялардың сипатын анықтауда, микропрепараттар бойынша әртүрлі патологиялық үрдістерді микроскопиялауда және салыстыру тәсілдерін игере білуде; БҚ 11. Микробтардың, вирустардың табиғатын, олардың инфекциялық үрдістердің дамуындағы маңызын, инфекциялық бақылау және медициналық мекемелердегі медицина қызметкерлерінің инфекциялық қауіпсіздігін білуде; **Кәсіптік**: КҚ 1. Ағзалар мен жүйелер қызметі бұзылуының негізгі симптомдары мен синдромдарын білуде, науқастарды зертханалық және аспапты тексеру әдістеріне дайындау әдістерін игере білуде; КҚ 2. Ересектер мен балаларға дәрігерге дейінгі медициналық шұғыл көмек және білікті медициналық көмек көрсетуде; КҚ 3. Санитария-гигиеналық, індетке қарсы жұмыстарды ұйымдастыруда және оларды жүргізе білуде; КҚ 4. Негізгі симптомдарды, диагностикалау әдістерін, емдеу принциптерін білуде және шұғыл	- лор ағзаларының ауруларымен сырқаттанатын науқастарды сұрастыру әдісін меңгеруді; - науқастың өз жағдайын, оның нерв-психикалық және әлеуметтік статусын бағалауды; - отоларингология практикасында науқасты тексеруге және қарап зерттеуге әзірлеу ережелерін меңгеруді; - жалпы қан анализін алуды және мұрын қуысынан жағынды алу тәсілдерін меңгеруді; - науқасты қарапайым күтім жасау шараларына үйрете білуді; - ЛОР бөлімшесіндегі науқастарға күтім жасауды жүзеге асыруды; - көмей айнасымен және қалақшасының көмегімен көмейді тексере білуді; - көмейдің ісінуі мен тарылуы кезінде дәрігерге дейінгі көмек көрсету дағдыларын меңгеруді; - трахеотомия жүргізілген науқастарға күтім жасауды жүзеге асыруды; - сыртқы есту жолындағы бөгде денелерді алып тастау әдісін меңгеруді; - құлаққа қыздырғыш компрессті қоюды, құлақты шаюды, бактериологиялық зерттеуге құлақтан жағынды алу әдістерін меңгеруді; - операциядан кейінгі кезеңде науқастарға күтім жасауды жүзеге асыруды;

жағдайларда жарақат алған науқастарға жедел жәрдем көрсетуде, апат ошағында жұқпалы аурулардың пайда болуын ескерте білуде; КҚ 5. Аурулар мен критикалық жағдайларда қарқынды терапия мен реанимацияның қазіргі әдістерін қолдана білуде және МҰ ауруханаларында науқастарды оңалтуды және қалпына келтіру емін орындауды ұйымдастыра білуде **құзырлы болуы қажет.**	- бөлімшеде санитария-эпидемиялық режімді сақтай білуді; - күнделікті қолдану заттарына дезинфекция жүргізуді **үйреніп алуы қажет.**

3 0301013 - «Фельдшер», 0301023 - «Акушер» біліктіліктерімен 0301000 - «Емдеу ісі» мамандығының «Оториноларингология» пәні бойынша оқу бағдарламасының тақырыптық жоспары

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

№ р/с	Күндізгі оқу түріндегі оқу уақытының көлемі (сағ)			
	Тараулар мен тақырыптардың атауы	**Орта буынды мамандар деңгейі**		
		Теория	**Практика**	**Барлығы**
	1 тарау Оториноларингологияға кіріспе	2		2
1	**1.1 тақырып** Оториноларингология туралы түсінік. Оториноларингологияның міндеттері мен мақсаттары. ЛОР-ауруларының даму кезеңдері	2		2
	2 тарау Мұрын және мұрын маңындағы қуыстар. Мұрынның жіті және созылмалы аурулары	2		2
2	**2.1 тақырып** Сыртқы және ішкі мұрынның және мұрын маңындағы қуыстарының клиникалық анатомиясы мен физиологиясы	2		2
	3 тарау Мұрын аурулары кезінде жалпы күтім жасау және емдеу әдістері	2	2	4
3	**3.1 тақырып** Сыртын қарап тексеру, пальпация, риноскопия	2	2	4
	4 тарау Жұтқыншақ пен өңеш аурулары	2	1	3
4	**4.1 тақырып** Жұтқыншақ пен өңештің клиникалық анатомиясы мен физиологиясы. Паратонзиллярлы абсцесс. Оның түрлері. Симптомдары, емі	2	1	3

	Раздел 2 Нос и околоносовые пазухи Острые и хронические заболевания носа	**2**		**2**
2	**Тема 2.1** Клиническая анатомия и физиология наружного и внутреннего носа, околоносовых пазух	2		2
	Раздел 3 Общие методы ухода и лечения при заболеваниях носа	**2**	**2**	**4**
3	**Тема 3.1** Наружный осмотр, пальпация, риноскопия	2	2	4
	Раздел 4 Болезни глотки и пищевода	**2**	**1**	**3**
4	**Тема 4.1** Клиническая анатомия и физиология глотки и пищевода. Паратонзиллярный абсцесс. Его виды. Симптомы, лечение	2	1	3
	Раздел 5 Болезни гортани, трахеи и инородные тела	**2**	**1**	**3**
5	**Тема 5.1** Клиническая анатомия и физиология гортани и трахеи. Острый и флегмонозный ларингит. Клиника, диагностика и лечение	2	1	3
	Раздел 6 Общие методы ухода и лечения больных с заболеваниями гортани, трахеи, бронхов	**2**	**1**	**3**
6	**Тема 6.1** Прямая и непрямая ларингоскопия. Стробоскопия. Рентгено- и томография гортани. Компьютерная томография	2	1	3
	Раздел 7 Болезни наружного уха	**2**	**1**	**3**
7	**Тема 7.1** Клиническая анатомия и физиология уха. Наружный отит	2	1	3
	Раздел 8 Болезни внутреннего и среднего уха. Глухота и глухонемота	**2**	**2**	**4**
8	**Тема 8.1** Заболевания среднего уха. Острый и хронический катар среднего уха. Мастоидит	2	2	4
	Раздел 9 ЛОР-онкология	**2**	**2**	**4**
9	**Тема 9.1** Опухоли глотки и гортани. Рак гортани. Опухоли уха	2	2	4
10	**Зачетное занятие**	**2**		**2**
	Всего:	**20**	**10**	**30**

Профессиональными: ПК 1. Знать основные симптомы и синдромы нарушений функций систем и органов, владеть методикой подготовки пациентов к лабораторным, функциональным и инструментальным методам исследования; ПК 2. Оказывать неотложную доврачебную медицинскую помощь и квалифицированную медицинскую помощь взрослому и детскому населению; ПК 3. Организовать и проводить санитарно-гигиеническую и противоэпидемическую работу; ПК 4. Знать основные симптомы, методы диагностики, принципы лечения и оказывать неотложную помощь раненым и пораженным и поддерживать состояние здоровья населения в экстремальных условиях и предупреждать возникновение инфекционных заболеваний в очагах катастроф; ПК 5. Владеть современными методами интенсивной терапии и реанимации при заболеваниях и критических состояниях во всех возрастных группах и знать организацию восстановительного лечения и реабилитации пациентов в условиях стационара МО.	

3 Тематический план учебной программы по дисциплине «Оториноларингология» по специальности 0301000 - «Лечебное дело» квалификации 0301013 - «Фельдшер», 0301023 - «Акушер(ка)»

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/п	Количество учебного времени при очной форме обучения (час)			
	Наименование разделов и тем	Уровень специалиста среднего звена		
		теория	практика	всего
	Раздел 1 Введение в оториноларингологию	**2**		**2**
1	**Тема 1.1** Понятие об оториноларингологии. Задачи и цели оториноларингологии. Этапы развития ЛОР-болезни	2		2

	5 тарау Көмей, кеңірдек аурулары және бөгде денелер	2	1	3
5	**5.1 тақырып** Көмей мен кеңірдектің клиникалық анатомиясы мен физиологиясы. Жіті және флегмонозды ларингит. Клиникасы, диагностикасы, емі	2	1	3
	6 тарау Көмей, кеңірдек және бронх ауруларымен сырқаттанатын науқастарға күтім жасау және оларды емдеудің жалпы әдістері	2	1	3
6	**6.1 тақырып** Тікелей және тікелей емес ларингоскопия. Стробоскопия. Көмейдің рентгенографиясы мен томографиясы. Компьютерлік томография	2	1	3
	7 тарау Сыртқы құлақтың аурулары	2	1	3
7	**7.1 тақырып** Құлақтың клиникалық анатомиясы мен физиологиясы.Сыртқы отит	2	1	3
	8 тарау Ішкі және ортаңғы құлақтың аурулары. Кереңдік және мылқаулық	2	2	4
8	**8.1 тақырып** Ортаңғы құлақтың аурулары. Ортаңғы құлақтың жіті және созылмалы қабынуы. Мастоидит	2	2	4
	9 тарау ЛОР-онкология	2	2	4
9	**9.1 тақырып** Жұтқыншақ пен кеңірдектің ісіктері. Жұтқыншақ обыры. Құлақтың ісіктері	2	2	4
10	**Сынақ сабағы**	**2**		**2**
	Барлығы:	**20**	**10**	**30**

3.2 Пәннің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

1 тарау Оториноларингологияға кіріспе

1.1 тақырып Оториноларингология туралы түсінік. ЛОР-аурулардың таралу жиілігі мен салдары. Оториноларингологияның міндеттері мен мақсаттары. Оториноларингологияның профилактикалық бағыттары. ЛОР ауруларының даму кезеңдері

2 тарау Мұрын және мұрын маңындағы қуыстар. Мұрынның жіті және созылмалы аурулары

2.1 тақырып Сыртқы және ішкі мұрынның және мұрын маңындағы қуыстардың клиникалық анатомиясы мен физиологиясы

Мұрын қуысы мен оның қосалқы қуыстарының басқа ағзалар мен жүйелердің

физологиясына тигізетін әсері. Қалыпты жағдайда мұрынмен тыныс алу ағзаның дұрыс дамуында, кәсіптік аурулардың алдын алуда және балалардағы тіс-жақ жүйесінің қалыптасуындағы маңызы. Мұрынның қабыну аурулары. Жоғарғы тыныс жолдарының жіті және созылмалы ауруларының этиологиясындағы тұрмыстық, метеорологиялық, жұқпалы, бактериологиялық, вирусты, аллергиялық кәсіптік факторлардың маңызы. Мұрынның жіті бітелуі. Емшектегі балалар мұрнының жіті бітелуі. Емдеу. Мұрынның вазомоторлы аллергиялық бітелуі. Озена немесе құрсамал. Жіті синуситтер. Сыртқы мұрынның аурулары. Мұрыннан қан кету: жалпы және жергілікті себептері. Жіті және созылмалы риниттер, гаймориттер.

3 тарау Мұрын аурулары кезінде жалпы күтім жасау және емдеу әдістері

3.1 тақырып Сыртын қарап тексеру, пальпация, риноскопия

Мұрын қалқасының гемотомасы мен абсцессі, мұрынның шеміршекті және сүйекті қаңқасының сынуы. Пантогенездік терапия, тамырларды селективті эмболизациялау. Мұрын және оның қосалқы қуыстарының жарақаттануы.

Практикалық сабақ. Мұрын ауруларымен сырқаттанатын науқастарды демонстрациялау. Қан кетуді тоқтату тәсілдері: алдыңғы және артқы мұрынды тығындау, күйдіру, жергілікті және жалпы қан тоқтатқыш дәрілерді қолдану. Мұрын қуысы мен мұрынның қосалқы қуыстарының бөгде денелері, ринолиттер, алдын алу, алып тастау тәсілдері. Жоғарғы жақсүйек қуысына диагностикалық мақсатта пункция жасау. Мұрынның тыныс алуы және иіс сезу қызметін тексеру әдістері.

4 тарау Жұтқыншақ және өңеш аурулары

4.1 тақырып Жұтқыншақ пен өңештің клиникалық анатомиясы мен физиологиясы. Паратонзиллярлы абсцесс. Оның түрлері. Симптомдары, емі

Балаларда жұтқыншақ арты кеңістіктігі құрылымының ерекшеліктері. Мұрынжұтқыншақ, ауызжұтқыншақ, көмейжұтқыншақ. Жұтқыншақтың созылмалы аурулары: созылмалы фарингит, созылмалы тонзиллит. Себебі, симптомдары, емі.

Практикалық сабақ. Жұтқыншақ пен өңештің аурулармен сырқаттанатын науқастарды курациялау. Орофарингоскопия, артқы риноскопия, тікелей емес ларингоскопия, мұрынжұтқыншақты саусақпен тексеру, жақсүйек артындағы лимфа түйіндерін пальпациялау. Таңдайдың бадамшабездері шұңқырларының құрамын анықтау. Жұтқыншақ ауруларына зерттеудің (термография) және емдеудің жаңа әдістері («тонзиллор», лазермен емдеу, лазерлі хирургия, криохирургия, иммунды түзету терапиясы).

5 тарау Көмей, кеңірдек аурулары және бөгде денелер

5.1 тақырып Көмей мен кеңірдектің клиникалық анатомиясы мен физиологиясы. Жіті және флегмонозды ларингит. Клиникасы, диагностикасы, емі

Балалардағы ларинготрахеит (жалған круп). Көмейдің күл ауруы, ісінуі және тарылуы. Клиникасы, диагностикасы, емі. Көмей мен кеңірдектегі бөгде денелер. Симптомдары, диагностикасы.

Практикалық сабақ. Науқастарды демонстрациялау және курациялау. Көмейді, кеңірдекті, өңешті тексеру: ларингоскопия, трахебронхоскопия. Бөгде денелерді алып тастау әдістері.

БК 3. Знать общие положения экономической теории, владеть основами экономики, экономической ситуации в стране и за рубежом; БК 4. Иметь представление о современных компьютерных технологиях и их применении в современной медицине, использовать современные информационные технологии в профессиональной деятельности; БК 5. Уметь выписывать рецепты, объяснить значения терминов греко-латинского происхождения, знать общие закономерности фармакодинамики и фармакокинетики лекарственных средств; БК 6. Знать общие закономерности происхождения и развития жизни, строение и функционирования клеток тканей, органов и систем организма в норме и в патологии; БК 7. Владеть методикой установления типов и форм наследственных болезней и использовать полученные знания при изучении клинических дисциплин; БК 8. Знать роль причин, условий и реактивных свойств организма в возникновении, развитии и исходе болезни, месторасположения и строение всех тканей и органов тела человека, их основные функции и применять полученные знания в клинической практике; БК 9. Знать физиологию человека в различных возрастных периодах и использовать их при изучении специальных дисциплин; БК 10. Уметь определять характер патологической реакции, владеть техникой микроскопирования и дифференцирования различных патологических процессов по микропрепаратам; БК 11. Знать природу микробов, вирусов их роль в развитии инфекционного процесса, инфекционного контроля и инфекционной безопасности пациентов и медицинского персонала в структурных подразделениях медицинских организаций;	- факторы риска при отдельных видах заболеваний; - правила проведения дезинфекции; **умеет**: - владеть методом опроса больных с заболеваниями лор органов; - оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - владеет методикой обследования и правилами подготовки больного к осмотру в практике отоларингологии; - владеет навыками забора крови на общий анализ, мазка из носа; - обучать больного простейшим процедурам ухода; - осуществлять уход за больными в ЛОР-отделении; - проводить осмотр гортани с помощью гортанного зеркала и с помощью шпателя; - владеет навыками оказания доврачебной помощи при стенозе и отеке гортани; - осуществлять уход за больными с трахеотомией; - владеет методикой удаления инородного тела наружного слухового прохода; - владеет методикой наложения согревающего компресса на ухо, промывания уха, взятие мазка из уха на бак посев; - осуществлять уход за больными в послеоперационном периоде; - соблюдать санитарно-эпидемический режим в отделении; - провести дезинфекцию предметов ухода.

1 Пояснительная записка

Настоящая Типовая учебная программа разработана в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом образования (далее - ГОСО) по специальности 030100 - «Лечебное дело» с квалификациями 0301013 - «Фельдшер», 0301023 - «Акушер (ка)». Изучение дисциплины «Оториноларингология» является неотъемлемой частью формирования профессиональной компетентности будущего специалиста. Общий объем учебного времени 30 часов, из них: теоретических занятий – 20 часов, практических занятий – 10 часов. Итоговой формой контроля является дифференцированный зачет.

Программа предусматривает интеграцию с другими клиническими дисциплинами: сестринское дело в терапии, сестринское дело в педиатрии, сестринское дело в хирургии и реанимации, а также с общепрофессиональными дисциплинами. Согласно ГОСО, введена структура модульного обучения с уклонам на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенции. При разработке рабочих учебных программ организация имеет право изменять объем учебного времени, Выделенного в типовом учебном плане на изучение дисциплины в пределах 15-25%, при сохранении объема учебного времени, отведенного на цикл, при использовании современных технологий обучения (ГОСО РК 4.05.2008 «Образование среднее. Техническое и профессиональное. Основные положения»).

Формы проведения занятий:

-учебные занятия по расписанию учебного задания (теоритическое, практическое и индивидуальные);

- занятия рекомендуется проводить с использованием различных форм организации учебного процесса: деловая игра, урок-конференция, урок моделирования клинических ситуаций и др.

2 Планируемые результаты обучения дисциплины

Результаты, запланированные в стандарте и образовательной программе	Результаты, запланированные в типовой учебной программе
Обучающийся должен обладать следующими компетенциями: **Базовыми**: БК 1. Знать нравственные нормы регулирования отношений между людьми в обществе, основные законы и закономерности диалектического развития, использовать основные понятия и действия законов в практической деятельности; БК 2. Иметь представление о политических системах и политических режимах, человеческом измерении политики;	В результате изучения дисциплины обучающийся **знает**: - анатомию и физиологию носа, придаточных пазух, гортани, глотки, пищевода и уха; - правила постановки клинического диагноза на основании клинических проявлений и дополнительных исследований при отдельных видах заболеваний в отоларингологии;

6 тарау Көмей, кеңірдек және бронх ауруларымен сырқаттанатын науқастарға күтім жасаудың және оларды емдеудің жалпы әдістері

6.1 тақырып Тікелей және тікелей емес ларингоскопия. Стробоскопия. Көмейдің рентгенографиясы мен томографиясы. Компьютерлік томография

Практикалық сабақ. Науқастарды курациялау. Негізгі шағымдарын жинау. Көмейді, кеңірдекті, бронхтарды тексеруге науқастарды дайындау және оларды қарап тексеру жұмыстарына қатысу. Трахеостомиядан және операциядан кейінгі науқасқа таңғыш салу. Көмейдің жіті стенозы мен ларинготрахеит кезінде науқасқа алғашқы көмек көрсету.

7 тарау Сыртқы құлақтың аурулары

7.1 тақырып Құлақтың клиникалық анатомиясы мен физиологиясы. Сыртқы отит

Сыртқы отит (шиқан, жайылмалы сыртқы отит), отогематома, экзема, отомикоз, тілмелік қабыну, перихондрит. Клиникасы, диагностикасы, емі. Құлық туралы түсінік.

Практикалық сабақ. Құлақты зерттеу әдістері. Отоскопия. Құлықты алып тастау әдістемесі.

8 тарау Ішкі және ортаңғы құлақтың аурулары. Кереңдік және мылқаулық

8.1 тақырып Ортаңғы құлақтың аурулары. Ортаңғы құлақтың жіті және созылмалы қабынуы. Мастоидит

Адгезивті, экссудативті ортаңғы отит. Клиникасы, диагностикасы, емі. Ортаңғы құлақтың жіті іріңді қабынуы, даму сатылары. Клиникасы, диагностикасы, емі. Парацентез көрсетімдері. Аурудың нәтижесі. Жұқпалы аурулар кезінде (қызамық, қызылша, тұмау, туберкулез) және балалық шақта кездесетін ортаңғы құлақтың жіті іріңді қабынуы аурулары ағымының ерекшеліктері. Антрит. Мастоидит. Емдеу. Антротомия, антропункция, мастоидотомия, мастоидэктомия көрсетімдері.

Кереңдік және мылқаулық. Туа пайда болған және жүре пайда болған түрлері. Шартты рефлекс тәсілі бойынша кереңдікті ерте балалық шақта анықтау. Алдын алу әдістері.

Практикалық сабақ. Науқасты курациялау. Есту жолын үрлеу, құлақты тазалау, жағынды алу, компресс қою әдістерін жүргізуге және науқасты дайындауға қатысу. Сырқатнаманы талқылау, құлақ ауруларын емдеудің негізгі принциптері. Жасанды есту мүшесін салу.

9 тарау ЛОР-онкология

9.1 тақырып Жұтқыншақ пен кеңірдектің ісіктері. Жұтқыншақ обыры. Құлақтың ісіктері

Мұрын мен мұрын маңындағы қуыстардың ісіктері (қатерлі және қатерсіз ісіктері). Симптомдары, диагностикасы. Жұтқыншақ пен көмейдің ісіктері. Көмей обыры. Құлақ обыры. Ерте анықтау әдістері.

Практикалық сабақ. Науқастарды демонстрациялау және курациялау. Шұғыл жағдайларда дәрігерге дейінгі көмек көрсету шаралары. Науқасқа күтім жасау ерекшеліктері. Науқаспен этико – деонтологиялық қағида тұрғысында қарым – қатынас жасау.

10 тарау Сынақ сабағы

4 Білім беру үрдісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Білім беру технологиясын таңдау «Оториноларингология» пәнінің мазмұндық ерекшелігіне байланысты және білім алушылардың фельдшерлік құзырлығына сәйкес науқастарға күтім жасау бойынша өз білімін, шеберлігін, дағдысын қалыптастыруға бағытталуы керек. Оқыту базалық, кәсіптік және арнайы құзырлықты қалыптастыруға бағытталған. Бағдарлама оқудың түріне, оны ұйымдастыруға, мазмұнына және оқыту әдісіне дәйекті өзгертулер мен толықтырулар енгізуге құқық береді. Оқыту барысында қазіргі заманға сай оқу-әдістемелік әдебиет, жаңа оқу және анықтама құралдары, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқу бағдарламаларын қолдануды ұсынады.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Бақылауды өткізу түрін таңдау құқығы карастырылған. Білім беру ұйымдарына оқу үрдісі барысында құзыреттілік-бағдарлау практикалық жұмыстары мен тестік тапсырмаларды карастыруды ұсынады. Пән бойынша аралық аттестация МЖМБС негізінде құрылған оқу жұмыс жоспарына сәйкес жүргізіледі.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка 18
2. Планируемые результаты обучения дисциплины. 18
3. Тематический план и содержание дисциплины 20
4. Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса 24
5. Контроль планируемого результата обучения 24
6. Литература и средства обучения 25

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

Автор:
1. Билялов Г.С. – преподаватель «Оториноларингологии» ГККП «Аркалыкский медицинский колледж».

Эксперты:
1. Утепов Б.У. – заведующий травматологическим отделением Аркалыкской городской больницы, хирург – травматолог высшей категории.

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки и ГККП «Аркалыкский медицинский колледж» г. Аркалыка.

2 ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным общеобразовательным стандартом образования 2010 г. по специальности 0301000 - «Лечебное дело» квалификации: 0301013 - «Фельдшер», 0301023 - «Акушер (ка)».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министерства здравоохранения Республики Казахстана от 5 августа 2010 г. № 604.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер

1. Детская оториноларингология: учебник. – 2-е изд., перераб. и доп. М.Р. Богомильский, В.Р. Чистяков. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2007. – 576 с.
2. Оториноларингология: учебник + CD. В.Т. Пальчун, М.М. Магамедов, Л.А. Лучихин. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2008. – 656 с.

6.2 Қосымша әдебиеттер

Мемлекеттік тілде:

1. Құлақ, мұрын, тамақ және көмей мүшелерін тексеру жолдары (әдістік құрал). З.Ш. Шайықов, Н.Т. Асылбеков, Н.Т: Омаржанова, О.М. Газизов, Б.А. Ермекбаева. – Караганда, 1995.
2. Құлақ, мұрын, тамақ, аурулары (оқулық құрал). Ш. Шайықов, Р.К. Тулебаев, Н.Т. Асылбеков. – Акмола, 1997.
3. Құлақ, мұрын, тамақ, аурулары (оқулық құрал). С.Е. Тайбогаров, Ю.М. Овчинников. – Алматы, 1994.

Орыс тілінде:

1. Диагностика и профилактика воспалительно-дистрофических изменений респираторного тракта (учебно-методичнское пособие). Р.К. Тулебаев, И.Н. Братель, И.С. Ушаков. – Астана. 2000. – 87 с.
2. Р.К. Тулебаев, И.Н. Братель, И.С. Ушаков. Диагностика и профилактика воспалительно-дистрофических изменений респираторного тракта (учебно-методичнское пособие). – Астана. 2000. – 87 с.

6.3 Оқу құралдары:

1. Дидактикалық жане көрнекі құралдар;
2. Электронды және қағаз нұсқадағы тестілер;
3. Электронды және қағаз нұсқадағы оқу -әдістемелік құралдар;
4. Тақырыптық плакаттардың жиынтығы.

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ТЕХНИЧЕСКОЕ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЯ

Специальность: 0301000 - «ЛЕЧЕБНОЕ ДЕЛО»

Квалификация: 0301013 - «Фельдшер»

Квалификация: 0301023 - «Акушер(ка)»

Объём часов - 30

Астана 2010